

Mahere Aromatawai – 2017**Te Reo Rangatira: Te tūhura i ngā tuhinga raupeka (91806)****Taunakitanga**

Paetae	Kaiaka	Kairangi
Te tūhura i ngā tuhinga raupeka	He kaiaka te tūhura i ngā tuhinga raupeka	He kairangi te tūhura i ngā tuhinga raupeka
<ul style="list-style-type: none"> • Ka tautuhi i ngā waipaki o ngā tuhinga. • Ka matapaki i t/ētahi o ngā waipaki. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ka tautuhi i ngā rautaki a te kaitito hei whakaari i t/ētahi o ngā waipaki matua. • Ka tautuhi i te hunga pānui e tika ana mā rātou tēnei tuhinga, ka rata hoki ki te tuhinga. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ka tautuhi, ka whakawāwā i ngā rautaki a te kaitito hei whakaari i t/ētahi o ngā waipaki. • Ka āta matapaki i ngā peka i pai ai rānei, i raruraru ai rānei ngā tuhinga. • Ka mārohirohi i ngā whakapainga e rata ake ai te hunga pānui e tika ana mā rātou te tuhinga nei.
<p>Hei tauira taunaki noa:</p> <p>Kei ngā tino kaupapa o ēnei tuhinga e rua he kupu whakamihi, he kupu whakamihi hoki mō te tangata kua mate. Nā reira, ka whakaahua mai i te aroha me te ngākau pōuri o te kaitito ki te whānau, hapū, iwi hoki.</p> <p>Ki te āta titiro ki ngā mihi i ngā tīmatanga kōrero e rua; tērā ki ngā tāngata tokorua o te nupepa 'Te Wānanga', engari tērā atu ka hāngai tōtika ki te nupepa 'Korimako' me he manu whakarongo ia, arā, "E manu, tēnā koel!" He mea mīharo tērā ki a au nā te mea ...</p>	<p>Hei tauira taunaki noa:</p> <p>Kotahi tonu te kaupapa o ēnei tuhinga e rua nei, arā, he poroporoaki me āna tūāhua kupu whakamihi, whakamiha hoki i te tangata mō ōna rā ki tōna ao.</p> <p>Nā reira ko te ngākaunui o ia kaituhituhi ka puta mai. Ko Kerei Ngāketete mō tōna ake whaea rangatira, ā, ko Ihaka Te Tai mō tōna whanaunga tata.</p> <p>Ko ngā kaituhi i rāua tahi mai i ngā tūmomo takotoranga whakaaro whakarite o te tangata ki te taiao. Mō te whaea ko tōna tupuna maunga 'i tangi ki a ia ... pakaru katoa te wāhi o Tongariro' ... Tērā anō ngā tohu aroha o 'te kapua o te puia', me te 'kōwhatu ki moana o Rotoaira'</p> <p>Mō te matua 'nāu nei ngā maunga i tāhoro i ōna wā', nāna hoki 'ngā ngaru o te moana i marino ai' tae atu ki 'te māramatanga o te rā i ōna wā'.</p>	<p>Hei tauira taunaki noa:</p> <p>Anō te pai, te āhuareka o te titiro ki te āhua o ngā kupu poroporoaki nō te rau tau 18, he hāngai, he whakaaro nui, he rangatira kau tōna rite.</p> <p>Mai i te tīmatanga o te reta 'E manu, tēnā koel!' ka kite i ngā pūmanawa o a ngā kaituhituhi o aua wā rā, arā, i te wā o te oranga rawa atu o te reo Māori ki Aotearoa nei. Kātahi au ka ngākaunui ki te āhua pōhara o te reo Māori o ēnei rā mō tātou e kite noa ana i ngā maramara waihotanga tuhinga o mua atu. Ka tika kia ketuketū tātou i aua tuhinga o tērā ao tawhito, kia rangahau hoki i ngā takotoranga kōrero hei reira whakarākei ake ai i ā tātou kupu poroporoaki o ēnei wā.</p>

Whakawākanga

KIW 1	KIW 2	Paetae 3	Paetae 4	Kaiaka 5	Kaiaka 6	Kairangi 7	Kairangi 8
<p>Kāore e tautuhi i t/ētahi waipaki o ngā tuhinga.</p> <p>Kāore e matapaki i t/ētahi o ngā waipaki o ngā tuhinga.</p>	<p>Ka tautuhi i t/ētahi waipaki o ngā tuhinga.</p> <p>Iti rawa te matapaki i t/ētahi o ngā waipaki o ngā tuhinga.</p>	<p>Ka tautuhi i ngā waipaki o ngā tuhinga.</p> <p>Ka matapaki i t/ētahi o ngā waipaki.</p>	<p>Ka āta tautuhi i ngā waipaki o ngā tuhinga.</p> <p>Ka āta matapaki i t/ētahi o ngā waipaki.</p>	<p>Ka tautuhi i ngā rautaki a te kaitito hei whakaari i t/ētahi o ngā waipaki matua.</p> <p>Ka tautuhi i te hunga pānui e tika ana mā rātou tēnei tuhinga, ka rata hoki ki te tuhinga.</p>	<p>Ka whānui te tautuhi rautaki a te kaitito hei whakaari i t/ētahi o ngā waipaki matua.</p> <p>Ka whānui te tautuhi i te hunga pānui e tika ana mā rātou tēnei tuhinga, ka rata hoki ki te tuhinga.</p>	<p>Ka tautuhi, ka whakawāwā i ngā rautaki a te kaitito hei whakaari i t/ētahi o ngā waipaki.</p> <p>Ka āta matapaki i ngā peka i pai ai rānei, i raruraru ai rānei ngā tuhinga.</p> <p>Ka mārohirohi i ngā whakapainga e rata ake ai te hunga pānui e tika ana mā rātou te tuhinga nei.</p>	<p>Ka hōhonu te tautuhi me te whakawāwā rautaki a te kaitito hei whakaari i t/ētahi o ngā waipaki.</p> <p>Ka hōhonu te matapaki peka i pai ai rānei, i raruraru ai rānei ngā tuhinga.</p> <p>Ka hōhonu te mārohirohi i ngā whakapainga e rata ake ai te hunga pānui e tika ana mā rātou te tuhinga nei.</p>

KIW 0 = Kāore noa iho he aha.**Whakataunga**

Kāore i Whiwhi	Paetae	Kaiaka	Kairangi
0 – 2	3 – 4	5 – 6	7 – 8